

PÚŤ ZDRAVOTNÍCKYCH PRACOVNÍKOV HOMÍLIA PRI SLÁVNOSTNEJ SVÄTEJ OMŠI

16.7.2016, Skalka pri Trenčíne

P. Ján Ďačok SJ

Excelencie, otcovia biskupi, drahí bratia v kňazskej a rehoľnej službe, rehoľné sestry, milé deti, mladí priatelia, zdravotnícki pracovníci, drahé kolegyne a kolegovia, milí pútnici, sestry a bratia!

Je pre mňa veľkou poctou, že môžem na tomto podujatí zastupovať Mons. Zygmunta Zimowského, Predsedu Pápežskej rady pre zdravotníckych pracovníkov, ktorého si Pán života a smrti povolal k sebe v utorok (12.7.) tohto týždňa. Som však pevne presvedčený, že zosnulý arcibiskup Zimowski je tu s nami, teší sa tomuto podujatiu, žehná mu a svojím príhovorom nám bude určite všetkým pomáhať, aby sme napredovali v našom poslaní.

Po jeho druhej návšteve Slovenska (jún 2014) a po pozvaní Mons. V. Judákom, arcibiskup Zimowski veľmi túžil prísť na púť na Skalku už minulý rok, avšak zdravotný stav mu to nedovolil. Keď sme sa o tom rozprávali niekedy začiatkom tohto roku, opakovane prejavil túžbu prísť: “To pojedžeme, to pojedžeme” – tak to opakoval. Toto potvrdil aj niekedy v máji t.r., keď bol v Poľsku, kam odcestoval pred Veľkou nocou, avšak pre zhoršenie stavu mu lekári neodporúčali cestu do Ríma. Telefonicky som sa s ním rozprával ešte 24. júna, keď bol znova hospitalizovaný blízko jeho rodiska v Kupienine v Tarnowskej diecéze, odkiaľ pochádzal. Vtedy ma poveril, aby som ho zastúpil ako jeho delegát na púti na Skalku. Potom sa mi už nepodarilo s ním hovoriť, lebo jeho zdravotný stav sa prudko zhoršil až natoľko, že si ho Pán života a smrti a Pán žatvy povolal k sebe.

Mons. Z. Zimowski dva krát navštívil Slovensko – v roku 2011 a v roku 2014. Môžem povedať, že nás Slovákov mal úprimne rád a dával to aj zreteľne najavo. Tomu nasvedčovala aj jeho túžba byť s nami aj dnes tu na tejto púti.

Drahí bratia a sestry, keď pri tejto príležitosti chceme uvažovať o poslaní zdravotníckeho pracovníka, dovoľte, aby som to naznačil v troch bodoch: 1. príklad milosrdného Samaritána, 2. záujem o druhého a 3. možné spôsoby služby a rastu.

1. “Chod’ a rob aj ty podobne!” (Lk 10,37) Pri podobenstve o milosrdnom Samaritánovi môžeme obdivovať Ježišovu jemnú, ale dôslednú pedagogiu: znalca zákona privádza k odpovedi na otázku, ktorú mu položil on sám. Ježiš chváli jeho odpoveď o láske k Bohu a k blížnemu a povzbudzuje ho k napredovaniu na tejto ceste. Zákonník však chcel poznať hranice svojej lásky, a preto mu kladie ďalšiu otázku o tom, kto je jeho blížny. Pán Ježiš mu nedáva odpoveď prostredníctvom filozofického alebo teologického diela, ale príkladom, ktorý zakončuje otázkou: “Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?” (Lk 10,36). A zákonník dáva jasnú odpoveď: “Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo” (Lk 10,37). Na to mu Pán Ježiš dáva poverenie, aby aj on preukazoval milosrdenstvo: “Chod’ a rob aj ty podobne!”

Podľa tohto podobenstva a podľa učenia katolíckej Cirkvi, každý človek je naším blížnym, všetci ľudia sú našimi blížnymi, všetkým máme preukazovať milosrdenstvo a opačne, všetci majú považovať za blížneho aj každého z nás a preukazovať každému z nás milosrdenstvo. Byť blížnym znamená stáť blízko pri druhom, snažiť sa vcítiť do jeho położenia a pomôcť mu tak, ako to potrebuje a ako je to v danej situácii možné. Táto výzva nadobúda osobitný charakter práve v tomto

Mimoriadnom Svätom roku milosrdenstva, v ktorom máme možnosť hlbšie si uvedomiť Boží záujem o nás a Boží príklon ku každému z nás.

2. Záujem o druhého – “Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste to urobili” (Mt 25,40). Je to kritérium, podľa ktorého Ježiš bude hodnotiť naše skutky, bude nás súdiť pri poslednom súde. On sa totiž stotožňuje s každým človekom, a osobitne s každým chorým, slabým a núdznym. A preto aj každý skutok urobený alebo neurobený pre iného, je skutok urobený alebo neurobený pre samotného Ježiša. Taký prístup, pravda, vedie k pokore a k uvedomeniu si vlastnej krehkosti a skutočnosti, že aj každý z nás ešte dnes môže potrebovať službu a pomoc iného človeka, alebo že aj každý z nás ešte dnes môže byť odvolaný z tohto života a postavený pred Boží majestáť.

Vlastným zmyslom zdravotníckeho prostredia je služba chorému a slabému, ktorý je tiež bližným. Ako to dobre vieme, príklad milosrdného Samaritána inšpiroval mnohých, ktorí svoje životy zasvätili službe chorým či už vo vlastných kultúrach alebo v misiách a inšpiroval aj k vybudovaniu nemocníc a rôznych zdravotníckych zariadení v kresťanskom duchu.

Zdravotnícke prostredie, ako to všetci veľmi dobre viete, ponúka nesmierne množstvo situácií a možností pre pomoc bližnému. Môže to byť napríklad: pozdrav, úsmev, oslovenie, podanie ruky, povzbudenie, trpezlivosť, prejavenie záujmu, zmysel pre detail a mnohé iné podoby. Záujem o človeka – osobitne o chorého – to je služba životu, to je uznanie dôstojnosti a krásy každého ľudského života. Taký postoj je v ostrom protiklade s egoistickými a diskriminačnými tendenciami, ktoré sa prejavujú vo forme potratu, manipulácie s ľudským životom v podobe techník umelého oplodnenia, asistovanej samovraždy, eutanázie a pod. Príklad milosrdného Samaritána by mal byť ideálnym modelom zdravotníckeho systému, ktoré sa ujíma núdzneho človeka a podporuje kultúru prijatia, rešpektu a služby. Preto treba radikálne odmietat' také modely zdravotníckych systémov, ktoré sú zamerané iba na zisk, a to čo najväčší, v čo najkratšom čase a za každú cenu.

3. Možné spôsoby služby a rastu – Svätosť je možná aj v dnešnom zdravotníctve. Možno sa však pýtať: Kde možno nájsť silu a inšpiráciu pre náročné pôsobenie dnešného zdravotníckeho pracovníka? Ako odolávať mienke mnohých, ktorí hlásajú utilitaristický a pragmatický postoj voči človeku, a hlavne voči chorému? O koho sa oprieť? Treba povedať, že byť dobrým a slušným človekom aj v zdravotníctve nikdy nebolo ani jednoduché ani ľahké. Ale bolo to možné a je to možné aj dnes. Pravda, nie vlastnými silami, ale milosťou toho, ktorý nám pomáha, ako to s dôverou vyjadruje svätý Pavol, keď si trúfa na všetko v tom, ktorý ho posilňuje.

Pre našu inšpiráciu máme aj mnohé iné vzory. Stačí spomenúť svätého Lukáša, lekára a evanjelistu, svätých Kozmu a Damiána, lekárov prvej Cirkev, svätého Jozefa Moskatiho, svätú Giannu Berettu Mollovú, blahoslavenú sestru Zdenku Schelingovú a mnohých iných. Nakoniec, nemusíme chodiť ani do dávnej minulosti, ani ďaleko, lebo platí: Kto žije v milosti posväcujúcej, žije praktickú svätosť. A to je ideál aj pre nás.

Arcibiskup Zimowski si želal, aby som na púti na Skalke hovoril o svedectve nášho otca kardinála J. Ch. Korca, ktorého si veľmi vážil a veľmi obdivoval. Poznáme jeho život i jeho príklad. Poznáme jeho húževnatosť za Krista, za Cirkev, za dôstojnosť človeka. Poznáme jeho vernosť Bohu a Cirkev aj v časoch tvrdého a neľudského prenasledovania komunistického režimu. Kardinál Korec bol čestný a verný a v tom je nám príkladom aj na poli zdravotníctva. Keď budeme žiť ako on, určite budeme vynikajúcimi zdravotníckymi pracovníkmi a všetko to, čo urobíme, bude zapísané do ľudských srdc i do knihy života.

Drahí priatelia, javí sa naliehavá potreba stretávať sa, spájať sily, povzbudzovať sa, čerpať silu z duchovných obnôv, duchovných cvičení a pod. Treba rozvíjať aktivity zdola. To znamená: urobte to, čo považujete za potrebné a možné. To, čo nie je vo vašich silách, naneste na vyššiu rovinu. Pamätajte, že v osobe Mons. M. Lacha má Konferencia Biskupov Slovenska osobu, ktorá je otvorená pre počúvanie a dialóg. A to treba využiť.

Záver. Túto vzácnu príležitosť by som rád využil na ocenenie práce všetkých zdravotníckych pracovníkov. Vaša práca a vaše obety v prospech chorých majú hlboký evanjeliový zmysel. Za každým chorým, treba vidieť samotného Krista a čo urobíte každému chorému, urobíte to samotnému Kristovi. Nedajte sa znechutiť ani zložitými administratívnymi procedúrami, ani finančným nedocenením, ani nepochopením alebo nepriaznivým naladením voči zdravotníckym pracovníkom. Riad'te sa tým, že Pán vidí do srdca každého človeka, pozná všetky myšlienky a skutky, lebo on vidí aj v skrytosti a veľkodušne odmení aj najmenší skutok, urobený z lásky k nemu. Majte odvahu niesť štafetu milosrdného Samaritána aj do budúcnosti. Nech sa za nás prihovárajú svätí Andrej Svorad a Benedikt, Panna Mária, naša Matka a Patrónka, svätí lekári Lukáš, Kozma a Damián a všetci svätí!

(Poznámka: Text neprešiel jazykovou úpravou.)